

Rozhovor o čtení a čtenářích, knihách a knihovnici

Miroslav Hájek

V rámci našeho seriálu povídání se zajímavými lidmi žijícími mezi námi muselo zákonitě dojít i na zdejší rodačku, která vládne knihovně. A nejen proto, že k ní patří už přes dvacet let, ale hlavně proto, že se jí práce daří, že to umí s knihami a jejich čtenáři jako málokdo, že za ní jezdí čtenáři i ze široka daleka. Ostatně, bylo by možné jmenovat i ocenění, která knihovna – tedy i její správkyňe – obdržely, ale o tom náš rozhovor nebude. Těmi se ani zdejší knihovnice paní Helena PAPÍRNÍKOVÁ nechlubí. Přicházejí tak nějak sama, automaticky, když někdo dělá svou práci poctivě...

HELENA PAPÍRNÍKOVÁ

- > narozena 22. května 1961
- > vdaná, matka dvou dcer: Ivety (30) a Lenky (25)

Kolik má knihovna titulů?

Přes patnáct tisíc knih.

A čtenářů?

Kolem šesti set.

Jaká věková kategorie převažuje? Mladší? Starší?

Je to docela věkově rovnoměrné, silný je střední věk, ale samozřejmě mám i hodně dětí a naopak starší generace.

O jaké žánry je největší zájem?

To se zajímavě vyvíjí. Pamatuji, když se v devadesátých letech objevila na našem trhu prvně taková ta, jak já říkám červená knihovna, zamilované romány pro ženy, to byl tehdy hit. Trvalkou jsou ale detektivní romány a thrillery. Všechno, co je nějak dobrodružné. Třeba i cestopisy.

Cestopisy? Fakt? To jsem myslel, že už je hudba minulosti...

Tak to byste se divil. Hodně také jdou životopisy.

Jak vůbec knihy, kterými obohatíte zdejší nabídku, vybíráte? To funguje nějak automaticky...?

Je to víceméně na mně. Z rozpočtu obce mám přiděleno ročně přibližně osmdesát tisíc na knihy a časopisy, ale do výběru nových knih mi nikdo nemluví. Takže sleduji novinky a vybírám.

Vy nakupujete i časopisy?

Ani ne, ty spíš dostávám od lidí. Když je přečtou, tak mi je sem dají. Na časopisech se snažím ušetřit, protože už dávno nejsou za pár korun

jako dřív... tedy ty dobré, co má smysl mít. A pak také o časopisy zase není takový zájem jako o knihy.

Podle čeho nákup nových knih řídíte?

Samozřejmě se snažím vycházet ze skladby čtenářů. Mám tu vedle základní školu, tak musím mít zajímavé věci pro čtenáře od šesti do patnácti let... pro kluky tedy něco dobrodružného, pro holky zase něco o lásce, hodně je zájem o zvířátka. Obdobně pak pro dospěláky.

Mluvil jste o vysokých cenách časopisů, ale to samé – a ještě víc – platí i o knihách, že...

Určitě. Proto se snažím s penězi rozumně hospodařit, raději než abych zaplatila za nějaký trháček stovky korun, chvíli počkám, protože už mám zkušenost, že brzy přijde nabídka na tu samou knihu se slevou. A ne malou. Třeba za rok dostanu tu knihu za třetinu. A někdy i víc... tady mám právě jednu, co stále původně 399 korun a já za ní dala 70. To už za to stojí chvíli počkat. Třeba taková Pilcherová, to je klasický případ, když už napsala čtyřicet románů...

To vypadá jako věda ladit nákupy, abyste měla i novinky, ale přitom ještě hledět ušetřit?

Mě to docela baví... třeba v pátek věnuji celý tomu, že hledám na internetu, co bude příští týden za novinky a pak vážím, co z toho mít tady musím a co klidně počká. Už zkrátka mám ty autory očichané...

Ptají se lidé po novinkách?

To víte, že jo. Mám paní, které jak něco vyjde, už jsou tedy a jako jestli vím, že tohle má vyjít. Pak mám radost jim říct, že už to mám objednané. Jen je někdy trochu těžké to všechno uhlídat, když je tak velké množství nakladatelství, vydávají tolik knih týden co týden.

A už se vám někdy stalo, že jste koupila něco omylem dvakrát?

Ale to víte, že jo. To jsem pak na sebe pěkně naštvaná.

Kolik ročně přibude nových knih?

Necelá tisícovka, řekněme spíš devět set.

To už určitě po těch letech poznáte, oč bude jaký zájem?

Myslím, že ano. Takže třeba u knih, o kterých vím, že bude menší zájem, mám pak možnost si je jen půjčit. Stačí zajet do Benešova si vybrat z takzvaného výměnného fondu. A oni mi je pak dokonce přivezou. To je tak kolem čtyř pěti set knih ročně. Když jsou očené, zase jim je vrátím. To je velká výhoda. Podobně to funguje i s říčanskou knihovnou.

A co když někdo chce něco speciálního, co tu nemáte?

To je prakticky to samé; napíšu mi mail a do dvou dnů to tu mají. Samozřejmě se to netýká úplně všeho, třeba skript, nebo superdrahých knih, ale troufnu si sehnat i základní odbornou literaturu. Například o pedagogii je zájem.

No to je úžasné, že ještě něco takhle pěkně funguje?

Samozřejmě velkým pomocníkem v tom je on-line katalog knihovny, který hledání usnadňuje, kde je jasné, jak jsou knihy k mání, zda

jsou volné, zamluvené či půjčené. Tak si lze velmi jednoduše prakticky jedním kliknutím zadat i poptávku, a když se kniha objeví, vrátí, dám jí pro zájemce stranou.

Takže s novou technikou problém nemáte?

Kdepak, já se jí nebráním. Je to prostě potřeba.

A co lidi starší generace, ti asi spíš přijdou sami...?

Tak to byste se divil. Třeba taková paní Heřmanová, myslím, že se blíží osmdesátce, ta si normálně knihy přes on-line katalog zamlouvá. A ještě mě zpěruje, když náhodou spojení vypadne, že si nemohla objednat, co chtěla.

Co naopak nejmladší generace... prý moc nečte...

Podíváme se do počítače... dvě stě třicet čtyři čtenářů do patnácti let, takže asi třetina. To není tak špatné, ne?

Vy už své ovečky asi za ta léta dobře znáte, že...

To ano. A ti stálí, já jim říkám skaláci, mi dokonce i testují novinky. Přijde osmnáctiletá slečna a říká, paní Papírníková, to bylo super, chci další díl. Půjčí si to třeba osmdesátiletá paní Machálková a také, že to bylo moc zajímavé. Ale pak přijde pětatřicetiletá paní, a že hrůza. Pro mě to je zajímavé pro příště, abych věděla, co jim doporučit, co jim bude sedět. A pak i vím, komu třeba půjčit knihu až za rok, protože novinku umí hned polít kafem nebo ušmudlat, protože čte a přitom přikládá do kamen nebo si jí bere do dílny.

Kolik sama přečtete knih?

Jak je tlustá. Ale jednu dvě týdně v pohodě.

Jak funguje kompostárna

(ham)

V rozhovoru s ředitelem velkopopovických Technických služeb (TS) v minulém Zpravodaji byla řeč i o kompostárně. A protože s blížícím se jarem začne být téma likvidace bioodpadu opět aktuální, požádali jsme JOSEFA HŮRKU, který má v TS toto zařízení na starosti, o pár základních praktických informací.

Tedy především, kdy je kompostárna lidem k dispozici?

Po loňských dobrých zkušenostech, které jsme získali od května, kdy byla kompostárna uvedena do provozu, opět bude otevřena 2x týdně, vždy ve středu od 15 do 18 hodin a v neděli od 9 do 12 hodin. Provoz začne od 1. dubna a počítáme, že bude jako loni až do zámrazu, tedy do listopadu, případně prosince.

Bude to stačit, budete to stíhat? Váš ředitel říkal, že loni přijely denně až desítky zájemců...

Máme to už vyzkoušené, že to takhle stačí, ale když by byl zájem ještě větší, může se provoz i přizpůsobit. Navíc, když by někdo nutně potřeboval se zbavit bioodpadu mimo tyto hodiny, může zavolat na telefonní číslo 731 448 881 a jistě se nějak domluvíme. Což platí i o případném termínu teď v zimě, kdy je jinak kompostárna zavřená.

Kdo může přijet a jaký odpad zpracováváte?

Kompostárna je určena pro všechny z Velkých Popovic a přilehlých osad. Podotýkám ale, protože je financována z dotace EU, podle jejích pravidel není určena na pět let pro komerční využití, takže tedy ne pro nějaký odpad ve velkém od podnikatelů, zemědělců. Jen

A přečte někdo v Popovicích víc?

No jakby ne, mám čtenářky, co dokážou za týden přečíst deset i dvacet knih. Ty jsou mi pak nejlepším poradním hlasem. Každý máme samozřejmě trochu jiný vkus, ale už mám své stálce, na jejich názor se mohu spolehnout a klidně na to, co neučtu sama, si mohu udělat přes jejich hodnocení svůj názor.

Tak mám z našeho rozhovoru takový pocit, že už třeba jen kvůli těmhle vašim skalákům vás vaše práce baví...

Mě baví každá práce, umím si v ní najít to, co je na ní lepší a na to horší nemyslet. A víte, co je vůbec nejlepší, že tu mám i čtenáře, kteří mi věří tak, že si ani sami nevybírají a nechají to na mně. Protože vím za ta léta, co mají rádi...

A co ta kniha, co máte teď v ruce, to máte pro sebe?

Ale kdepak, to mi jen jedna paní vrátila omylem s ostatními vypůjčenými i svou vlastní. Tak jsem jí hned volala, aby jí nehledala, že jí tu u mě má schovanou. A ona na to, že jí klidně knihovně dá, že už jí má přečtenou. Tak se chystám jí zkatalogizovat. Vidíte, i takové já tu mám čtenáře...

...a tady v nejlepším skončíme; mohli bychom si sice dál povídat i o kulturních a společenských akcích, které se v knihovně odehrávají, o nabídce on-line připojení na internet, o budoucnosti elektronických knih, ale to už by nebylo o klasické papírové knize s vůní tisku. O tom snad někdy jindy...

Děkuji za rozhovor.

opravdu od soukromníků, lidí ze zahrádek, z domácností a tak. Víte, já tu lidi znám, takže bych poznal, kdyby to tak nebylo. Ale zatím se nám to ještě loni nestalo, že by někdo nás zavalil odpadem, normální je, že lidi přijdou s vozíkem za osobním autem.

A kdyby někdo toho měl opravdu víc a neměl možnost dopravy?

Pak je možné se dohodnout a my mu to odvezeme sami. Ovšem doprava by už byla za běžnou úhradu, co se u nás účtuje.

Co vlastně všechno kompostárna „sežere“?

Veškerý bioodpad... tedy vše ze zahrádek, počínaje trávou, přes listí, staré ovoce a zeleninu, ale i drny, plevel a větve do průměru 12 cm. Bohužel jen nejsme zařízení na staré pařezy. S těmi případně musí lidi na Želivec, ale tam už za poplatek.

Co naopak do kompostu nesmí přijít?

Já to celkem uhlídám, aby tam nebylo něco, co tam nesmí být, jen prosím, aby tam nebyly schované nějaké plastové věci. A tedy ani třeba provázky z umělé hmoty.

Takže, když to shrneme, kompostárna se podle vás osvědčuje...

Rozhodně. Sice původně byl někdo i proti, ale teď máme po starostech jak my v TS, co s odpadem třeba ze hřbitova, z průklestů obecní zeleně, ale i lidi z obcí, co vyváželi dřív odpad do lesů a tak. Fakt mám radost, když vidím, jak docela mizí ty bývalé skládky, co byly na Bartoškách nebo na křižovatce do Krámských. Žijeme přece v 21. století a všichni snad rádi jdeme do pěkného čistého nezahnojeného lesa.